

КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНЦІЇ МЕНЕДЖЕРА
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Світлана Криштанович¹, Мирослав Криштанович²

¹Львівський державний університет фізичної культури, м. Львів,

²Національний університет «Львівська політехніка», м. Львів

Анотація. Проведений аналіз наукової літератури допоміг розкрити сутність змісту поняття “ключові компетентності”, що визначається, саме, у межах професійної діяльності менеджерів фізичної культури і спорту. З’ясовано, що ключові компетентності майбутніх менеджерів фізичної культури і спорту проявляються й можуть бути оцінені тільки у практичній діяльності, а їх рівень може підвищуватися безупинно протягом усєї професійної життєдіяльності.

Ключові слова: компетенції, менеджер, фізична культура, спорт, конкурентність.

Abstract. The conducted analysis of scientific literature has helped to reveal the essence of the content of the concept of "key competencies", which is determined, namely, within the professional activities of managers of physical culture and sports. It is revealed that the key competences of future managers of physical culture and sport are manifested and can be evaluated only in practical activity, and their level can be increased continuously throughout the professional life.

Key words: competence, manager, physical culture, sport, competitiveness.

Надзвичайно актуальними є питання щодо формування професійної компетентності майбутніх менеджерів фізичної культури і спорту, які визначають, що має знати та вміти такий фахівець, які особистісні якості мають бути в нього сформовані щоб він був здатний вільно й активно мислити, самостійно генерувати, втілювати нові ідеї та технології своєї професійної діяльності. У цьому контексті важливим і актуальним завданням постає дослідження ключових компетентностей менеджера фізичної культури і спорту.

Невипадково відомий педагог А. Хуторський, серед різних видів компетентностей виділяє саме ключові компетентності, як найбільш універсальні за своїм характером та ступенем застосування. Сучасні підходи до змісту цих значущих компетентностей майбутніх фахівців знайшли відображення у працях Т. Амельченко, В. Андрущенко, О. Бобієнко, Є. Бондаревої, Ю. Вторнікової, І. Драча, Н. Ковальської, Н. Клокаря, А. Коноха, В. Маслова, Н. Нагорної, Ю. Полотненка, Дж. Равена, Ю. Татури, А. Хуторського, О. Яригіна тощо.

Європейські фахівці вбачають у набутті випускником вищої школи необхідного набору ключових компетентностей як необхідної умови забезпечення його конкурентоздатності. В. Хутмахер (Walo Hutmacher) на симпозіумі 1996 року в Берні (Швейцарія) у доповіді “Ключові компетенції для Європи” (Key Competencies for Europe) наводить прийняте Радою Європи визначення п’яти груп ключових компетентностей, якими мають бути “наділені молоді європейці” [1]. Вони були охарактеризовані загальноосвітньою тенденцією оновлення освітнього процесу.

Зазначимо, що більшість авторів поняття “ключові компетентності” пов’язують із професійною діяльністю особистості. Воно розглядається ними як сукупність знань, умінь, навиків, методів і засобів досягнення цілей, а також актуалізація набутих знань й умінь в потрібний час і застосування їх у процесі реалізації професійних функцій.

У педагогічній енциклопедії, дефініція “ключові компетентності” містить у собі, не лише професійні знання, уміння та навички, але й такі якості, як співробітництво, ініціатива, комунікативні здібності, вміння працювати в групі, оцінювати, логічно мислити, постійно вчитися, аналізувати систематизувати та використовувати інформацію тощо [2]. Ці компетентності визначають якість і рівень професійної готовності фахівців до діяльності, що включає характер їх праці, здатність вчасно виявляти проблеми та знаходити раціональне рішення щодо їх усунення. Наявність ключових компетентностей допомагає проводити самоаналіз і самооцінку особистості, що відповідно і стимулює професійно самовизначитись майбутнім фахівцям.

Англійський психолог Дж. Равен визначає ключові компетентності як головну специфічну здатність результативного виконання визначених дій у предметній області та відповідальність за свої дії. Він виділяє “вищі компетентності”, а саме наявність у фахівця високого рівня ініціативи, здатність визначати цілі та організувати людей для досягнення їх, вміння критично оцінювати соціальні наслідки своїх дій [3].

Але, не дивлячись на різні визначення цього поняття, всі науковці підтримують думку, що сутність змісту поняття “ключові компетентності”, визначається, насамперед, у межах професійної діяльності.

На сучасному етапі процесу модернізації професійної освіти теоретичне обґрунтування сутності основних понять цих компетентностей поки ще далекі від свого завершення, потребують подальшого вивчення та узагальнення. Зокрема, потребує подальшої розробки питання сутності і рівнів формування професійних компетентностей у майбутніх менеджерах фізичної культури і спорту, які не отримали належного теоретичного обґрунтування, практичної апробації та критеріїв їх визначення. Від рівня їх розробки в значній мірі буде залежати успішна реалізація професійних функцій майбутніх менеджерів фізичної культури і спорту.

Виходячи з усіх вище наведених визначень та трактувань понять, ключові компетентності майбутніх менеджерів фізичної культури і спорту проявляються й можуть бути оцінені тільки у практичній діяльності, а їх рівень може підвищуватися безупинно протягом усієї професійної життєдіяльності. Ключові компетенції визначають спроможність вирішувати завдання, які будуть поставати у їх майбутній професійній діяльності. Складові професійної компетентності майбутніх менеджерів фізичної культури і спорту, на нашу думку, – це освітня, аналітична, економічна, інформаційна, комунікативна, психологічна, мотиваційна, соціальна, управлінська та особистісно-індивідуальна.

Отже, для успішної кар'єри майбутніх менеджерів фізичної культури і спорту необхідно набути ключові компетенції, що пронизують одна одну та доповнюють, які допомагатимуть у процесі вирішення важливих професійних завдань. Вони мають взаємодіяти й розвиватися одночасно, що і впливатиме на формування індивідуального стилю управління та забезпечуватиме становлення цілісної й інтегративної індивідуальної характеристики фахівця.

Список використаних джерел:

1. Hutmacher W. Key competencies in Europe / Hutmacher Walo // A Secondary Education for Europe Project. – Strasbourg : Council for Cultural Cooperation, 1997. – 72 p.
2. Педагогика: большая современная энциклопедия / сост. Е. С. Рапацевич. – Минск : Современное слово, 2005. – 720 с.
3. Равен Дж. Компетентность в современном обществе : выявление, развитие и реализация / Дж. Равен; пер. с англ. – Москва : Наука, 2002. – 289 с.